

دیابت بارداری

با ارائه ۵۶ مثال بالینی و ملموس

تالیف

دکتر آسیه السادات بنی عقیل

کتایون جلالی آریا

دکتر سمیرا عشقی نیا

دکتر فاطمه محمد زاده

اعضاء هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گلستان

عنوان و نام پدیدآور	: دیابت بارداری : با ارایه ۵۶ مثال بالینی و ملموس/تالیف آسیه‌السادات بنی‌عقیل...[و دیگران].
مشخصات نشر	: تهران: نشر و تبلیغ بشری،
مشخصات ظاهری	: ۱۴۰ص: جدول.
شابک	: 978-964-399-348-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: تالیف آسیه‌السادات بنی‌عقیل، کتایون جلالی‌آریا، سمیرا عشقی‌نیا، فاطمه محمدزاده.
موضوع	: دیابت در بارداری
شناسه افزوده	: بنی‌عقیل، آسیه‌السادات
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۹۶د۹۲/ ۵۸۰RG
رده بندی دیویی	: ۶۱۸/۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۴۴۲۸۳

نام کتاب: دیابت بارداری (با ارایه ۵۶ مثال بالینی و ملموس)

مؤلف: دکتر آسیه بنی‌عقیل، کتایون جلالی‌آریا، دکتر سمیرا عشقی‌نیا، دکتر فاطمه محمدزاده

صفحه آرایشی: مریم شجاع

ناشر: انتشارات بشری مرکز نشر علوم پزشکی با همکاری نشر تحفه

چاپ و صحافی: نارنجستان

تیراژ: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲

قیمت: ۶۹۰۰۰ ریال

فروشگاه: تهران - خیابان انقلاب - ضلع شرقی دانشگاه تهران - خیابان قدس - پلاک ۳ - واحد ۴ و ۵

تلفن: ۶۶۴۰۶۴۱۵، ۶۶۴۶۵۸۰۶ فکس: ۶۶۴۹۷۸۵۴

دفتر مرکزی: تهران - خیابان انقلاب - ضلع شرقی دانشگاه تهران - خیابان قدس - پلاک ۳ - واحد ۵

تلفن: ۶۶۴۹۸۲۸۵، ۶۶۴۱۰۲۵۶ فکس: ۶۶۹۵۵۹۱۶

فریدایلترنیتی از سایت www.msdc.ir مقدور می‌باشد.

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

این کتاب با حمایت معاونت محترم تحقیقات و فناوری اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی گلستان و مرکز تحقیقات بهداشت باروری و مشاوره مامایی گلستان نگارش گردیده است.

پیش گفتار.....	
فصل ۱: مقدمه.....	۱
فصل ۲: علت شناسی دیابت بارداری.....	۷
فصل ۳: طبقه بندی دیابت در بارداری.....	۱۳
فصل ۴: غربالگری و تشخیص.....	۲۱
فصل ۵: عوارض مادری-جنینی.....	۳۳
فصل ۶: مراقبت دوران بارداری در دیابت بارداری.....	۳۷
فصل ۷: تغذیه در دیابت بارداری.....	۵۹
فصل ۸: آزمون های ارزیابی سلامت جنین و عملکرد جفت.....	۹۳
فصل ۹: مراقبت در طول زایمان در دیابت بارداری.....	۹۹
فصل ۱۰: مراقبت بعد از زایمان در دیابت بارداری.....	۱۰۷
فصل ۱۱: تکنیک های مورد نیاز در تشخیص و کنترل دیابت بارداری.....	۱۱۵
پیوست.....	۱۲۵
جدول تبدیلی واحدهای سنجش قند خون.....	۱۲۵
جدول کالری مصرفی حین فعالیت.....	۱۲۶
سبک زندگی در اسلام.....	۱۲۷
منابع.....	۱۳۳

طی سال های اخیر تنوع و کمیت نگارش کتاب های مرتبط با مباحث مامایی و زنان افزایش یافته است که می تواند ناشی از افزایش پیشرونده درخواست دانشجویان مشتاق یادگیری علوم و مهارت های جدید باشد. هدف مولفین از تألیف و گردآوری کتاب حاضر، جمع آوری اطلاعات کامل و جامع در زمینه مهارت های مورد نیاز دانشجویان و شاغلین علوم پزشکی در محیط بالینی (بهداشتی - درمانی) سطح کشور با نیت خدمت به جامعه پزشکی، مادران و خانواده های این مرز و بوم می باشد.

این کتاب شامل موارد زیر می باشد:

- مباحث علمی روز و مهارت های بالینی که اغلب بطور پراکنده در کتب مرجع مامایی، زنان و زایمان، بیماری های داخلی، غدد و تغذیه آورده شده است.
- حداقل های نیاز آموزشی دانشجویان رشته های علوم پزشکی و شاغلین جامعه پزشکی با توجه به نیازها و پیش نیازهای شبکه بهداشتی - درمانی کشور با رویکرد جامعه نگر و تکیه بر معضلات شبکه بهداشتی درمانی کشور.
- انطباق ساختار آموزشی کتاب با سرفصل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.
- ایجاد ارتباط پویا و دو جانبه با دانشجو با ارائه و توضیح مثال های بالینی و ملموس و پرسشهای متن درس (مثال های ارائه شده واقعی هستند ولی جهت حفظ حریم خصوصی اسامی مستعار بکار گرفته شده است).
- ارتقاء انگیزش یادگیری از طریق تداعی ارتباطات ذهنی میان علوم پایه و بالینی در دانشجو با ارائه مصادیق عینی.
- مراحل انجام فعالیت ها با آموزش های مورد نیاز به صورت جامع.
- آشنا ساختن دانشجو با ترمینولوژی (واژگان) رایج طب و علوم وابسته از طریق طرح نظام مند کلمات لاتین در پاورقی صفحات کتاب.

- تسهیل و تقویت فرآیند درک و فراگیری مطالب (جدول مقایسه ای و گویا)

این کتاب در راستای سیاست وزارت محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر تألیف کتاب به زبان فارسی و بومی در زمینه بارداری و زایمان ایمن تألیف گردیده و سعی شده است از واژگان زیبای فارسی تا حدی که به مفهوم مطالب علمی خدشه ای وارد نشود استفاده گردد.

از آنجا که کتب تخصصی مامایی در این زمینه محدود بوده، کتاب حاضر می تواند به عنوان منبع درسی برای دانشجویان مامایی، پرستاری و رشته های پیراپزشکی دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد، دانشجویان پزشکی و دستیاری زنان - زایمان و داخلی مورد استفاده قرار گیرد.

بی شک کتاب حاضر که محصول مطالعه کتب مرجع، اندیشه ها و تجربیات نویسندگان در بالین است، کاستی هایی دارد که امید است با رهنمودهای ارزنده اساتید و همکاران محترم در چاپ های بعدی رفع گردد.

در پایان لازم می دانم از تمام دوستانی که ما را در تألیف این کتاب یاری نموده اند، معاونت محترم تحقیقات و فناوری اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی گلستان "مرکز تحقیقات بهداشت باروری و مشاوره مامایی گلستان" که حمایت علمی و مالی این کتاب را به عهده گرفته، اعضا محترم کمیته تألیف و ترجمه دانشگاه و مدیریت محترم انتشارات بشری تشکر و قدردانی نمایم.

فصل اول

مقدمه

اهداف آموزشی فصل:

پس از مطالعه این فصل انتظار می رود فراگیر قادر باشد:

- اهمیت آشنایی با دیابت بارداری^۱ را بیان نماید.
- نقش تیم سلامت^۲ در پیشگیری از دیابت بارداری را توضیح دهد.

1- Gestational diabetes

2- Health team

"مدتی بود در زایشگاه مشغول به کار شده بودم. شیکار بودم که خانم بارداری با شکایت از درد به واحد پذیرش مراجعه نمود. در بررسی های اولیه مشخص شد جنین فاقد ضربان قلب است. دستپاچه شده بودم از همکارم درخواست کردم ضربان قلب جنین را بررسی نماید. او نیز با من هم عقیده بود. بسیار ناراحت شدم. از همه مهمتر آن بود که باید این خبر را به مادر و همراهان او می دادم. لحظه بسیار سختی بود زیرا دو فرزند قبلی آنان نیز قبل از شروع درد زایمان داخل شکم مادر مرده بودند. با خود می اندیشیدم آیا می شد از مرگ جنین هایش جلوگیری کرد؟ "تجربه ای از یک ماما"

خانم های باردار مکررا این جمله را بیان می نمایند "روزو می کنم فرزندم سالم به دنیا بیاید". در شکل ایده آل، این چنین فرض می شود که خانم های باردار فاقد هرگونه عوامل خطر^۱ هستند ولی در حقیقت اغلب خانم های باردار، این دوره را با مشکلات طبی^۲، روانی^۳ یا مامایی^۴ طی می نمایند که می تواند بر بارداری اثرات منفی داشته باشد. یکی از مشکلات شایع این دوران دیابت بارداری است. دیابت ملیتوس حاملگی^۵، اصطلاحی است که به صورت متداول^۶ برای شرایطی استفاده می شود که خانم باردار در آزمون تحمل گلوکز^۷ که در طول بارداری انجام می شود، به هیپر گلیسمی^۸ مبتلا باشد.

مثال ۱: خانم صمدی دانشجوی، در کلاس درس بحث دیابت بارداری این سوال را مطرح نمود: چرا باید اعضا تیم سلامت با دیابت بارداری آشنا باشند؟

یکی از ویژگی های شناخته شده بارداری، تاثیر عمیق آن بر سوخت و ساز^۹ بدن مادر با هدف تامین نیازهای غذایی مادر، جنین در حال رشد و واحد جنینی جفتی^{۱۰} و یکی از بزرگترین چالش هایی که تیم سلامت با آن روبروست، رشد فزاینده تعداد خانم های بارداری است که به دیابت بارداری مبتلا می شوند.

دیابت بارداری با اختلال متابولیسم کربوهیدرات، پروتئین و چربی مشخص می گردد تقریباً ۲ تا ۳ درصد از کل زنان باردار را مبتلا می نماید که این افزایش شیوع متناسب با ایندهی چاقی^{۱۱} است که امروزه بروز نموده است.

نیز دیابت بارداری نسبت به بارداری طبیعی با افزایش احتمال خطر در مادر و نوزاد همراه است: گسترش اختلالات فشار خون^{۱۲}، افزایش احتمال دیس توشی شانه^{۱۳}، پارگی های دستگاه تناسلی^{۱۴}، اپی زیاتومی^{۱۵} حین

1- High risk

2- Medical

3- Psychological

4- Obstetrics

5- GDM= Gestational diabetes mellitus

6- Traditionally

7- Glucose tolerance test

8- Hyperglycemia

9- Metabolism

10- Fetoplacental Unit

11- Obesity

12- Hypertention disorder

13- Shoulder distocia

14- Genital laceration

15- Episiotomy